

CHARLES BURNS PIIRTÄÄ TEINI-IÄN JA VALLANKÄYTÖN KAUHUJA



Amerikkalainen Charles Burns syntyi 50-luvun puolivälissä, kylmän sodan hyisimpään aikaan. Hän kasvoi populaarikulttuurin kuvaston keskellä ja kokoaa nykyisin sen sirpaleista kieron huumorin sävyttämää amerikkalaisen elämäntavan väristynyttä peiliä.

Burns aloitti uransa kymmenen vuotta sitten legendaarisessa avantgarde-sarjakuvalehti *Raw*'ssa. "Vaeltelin New Yorkissa näytetekansioni kanssa, tyrkytin töitäni kustantajille ja näin nälkää. Törmäsin *Raw*'n ensimmäiseen numeroon ja lähetin sarjojeni **Art Spiegelmanille**. Hän alkoi julkaista niitä."

Raw'n päätoimittaja ja 80-luvun ehkä palkituimman sarjakuvamaanin *Mausin* piirtäjä Spiegelman on muutenkin ollut Burnsille tärkeä neuvonantaja. Muiden kritiikistä hän ei ole liiemmin ollut kiinnostunut.

Burnsin kauhusarjakuvissa teinit sairastavat outoja ulkoavaruudesta saapuneita sairauksia tai joutuvat eläimellisten viettien valtaan. Sarjojen maailma heijastelee piirtäjän lapsena ahmimia sarjakuvia (*Batman*, *Dick Tracy*) ja kauhuelokuvia. Myös television ja mainosten ilmaisu on löytänyt tiensä hänen sarjakuviinsa.

Yllättäen 50-luvun klassisen EC-yhtiön kauhusarjakuvat eivät ole Burnsille kovin suuri esikuva. "Ne ilmestyivät aikaisemmin, mutta vaikuttivat tekijöihin, jotka ovat vaikuttaneet minuun – esimerkiksi underground-piirtäjä **Robert Williamsin**."

Selkein vaikuttaja on kuitenkin kauhuokuva. Kylmän sodan aikaiset kauhu- ja tieteiselokuvat heijastelivat aikaansa. Kommunismi oli amerikkalaisen yhteiskunnan paranoian lähde. Valkokankaalla

kommarit vääntyivät avaruuden muukalaisiksi. Myös Burns'n sarjakuvien ilmapiiri on vainoharhainen, mutta kommunismi ei ole hänen pelkonsa aihe.

"Minun sarjakuvieni pelot nousevat teini-ikästä ja valtaakäyttävistä järjestöistä. Näen vieläkin painajaisia koulunkäynnistä, vaikkei minulla ollutkaan enempää ongelmia esimerkiksi tyttöjen kanssa kuin mullakaan."

Vaikkei Burns osaa selittää maailmankuvaansa kovin tarkkaan, hän korostaa sarjojensa sisällön tulevan tutuista asioista, joiden parissa hän on kasvanut. Sarjojen maisema on aina amerikkalainen suurkaupunki tai lähiö. Keskeiseksi teemakseen hän mainitsee vallankäytön.

Parhailtaan Burns tekee uutta tarinaa *Big Baby*-hahmostaan. Se tapahtuu lasten kesäleirillä, jota kummit riivaa. "Siinä haluan käsitellä lasten keskinäisen vallankäytön ja niiden yläpuolella hallitsevien aikuisten sääntöjen suhteita. Lapsilla on usein paljon aikuisia tiukempi ryhmäkuri, joka luo sosiaalisia paineita."

Burnsin sisältäpäin lahoavat henkilöt tuovat usein mieleen **David Cronenbergin** kauhuelokuvat. "Kyllä vain, samat asiat ovat varmasti vaikuttaneet meihin. Minä haluan kuvata tapahtumien kautta ihmisten sisäistä maailmaa. Fyysiset kauhut ovat sarjoissani psyykkisten tapahtumien ilmentymiä."

Kaikista kuvaamistaan hirveyksistä huolimatta Burns ei tunnusta tekevänsä nykyään kauhuelokuvien maailmalla suosimaa splatteria, vaan sanoo pyrkivänsä psykologisiin tehoihin. Kun meno käy liian rankaksi, hän keventää kierolla huumorilla.

Burnsin piirrostyylillä on erittäin tarkkaa. Sitä on usein verrattu eurooppalaiseen selkeään viivan koulukuntaan. "Luin aikoinaan paljon **Bill Elderin** varhaisia töitä *Madistä* ja **Hergen Tinttiä**. Ne olivat erittäin selkeitä ja pidin siitä tyylistä. Oman viivani selkeyksy syntyy vasta puhtaaksi piirtämävaiheessa. Luonnostelen pitkään ja sotkuisesti."

Burns piirtääkin melko hitaasti.

Hän on julkaissut vain kaksi albumia ja koko tuotanto koostuu noin 500 sivusta. Ne on julkaistu eri lehdissä – *Raw'n* lisäksi mm. *Heavy Metalis-*sa, johon myös *El Borbakh* syntyi. Muiden sarjakuvia Burns ei enää juuri lue.

Kun Burns aloitti sarjakuvien piirtämisen vakavissaan 70-luvun lopussa, hänen tyylinsä oli jo yllättävän valmis. Sarjakuvia hän kertoo piirtäneensä aina. "Taidekoulussakin työni muistuttivat sarjakuviani. Ne olivat kuvia naisista, jotka löytävät vajereita ja johtoja miesten sisältä kuoriessaan heidän ihoaan ja muita kummalisuuksia."

Sarjakuvien ohella Burns on tehnyt mm. *Iggy Popin* uusimman levyn kannen. "Minä kuuntelen rockia piirtäessäni. Kaavoin *Rolling Stonesin*, *Beatlesin* ja *Jimi Hendrixin* tahtiin ja 70-luvun lopussa kävin *San Franciscon* punk-konserteissa. Nykyisin kuuntelen muun muassa *Butthole Surfersiä*. Ainoa suoranaisesti rockiin liittynyt sarjani on kuitenkin ensimmäinen *El Borbakh*-tarina *Robot Love*."

Harri Rämpötti